

5. helluntain jälkeinen viikko, tiistai

Päivän epistola

(Room. 14: 9 - 18)

”Veljet, juuri sitä vartenhan Kristus kuoli ja heräsi elämään, että hän olisi niin kuolleiden kuin elävienkin Herra. Kuinka sinä voit tuomita veljesi? Tai sinä toinen, kuinka voit halveksia veljeäsi? Kaikki me joudumme Jumalan tuomioistuimen eteen. Onhan kirjoitettu: - Niin totta kuin elän, sanoo Herra, jokainen polvi on notkistuva minun edessäni ja jokainen kieli on ylistävä Jumalaa. Jokainen meistä joutuu tekemään Jumalalle tilin itsestään. Älkäämme siis enää tuomitko toisiamme. Katsokaa sen sijaan, ettette saata veljeänne kompastumaan ja kaatumaan. Herraan Jeesukseen luottaen tiedän varmasti, ettei mikään ole sinänsä epäpuhdasta. Mutta jos joku pitää jotakin epäpuhtaana, hänelle se on epäpuhdasta. Jos veljesi pahastuu ruoastasi, et enää ole noudattanut rakkauden vaatimuksia. Älä saata ruoallakaan perikatoon sitä, jonka vuoksi Kristus on kuollut. Älkää antako aihetta pilkata sitä hyvää, minkä olette saaneet. Jumalan valtakunta ei ole syömistä eikä juomista, vaan vanhurskautta, rauhaa ja iloa, jotka Pyhä Henki antaa. Joka tällä tavoin palvelee Kristusta, on Jumalalle mieleen ja saa ihmistenkin arvonnannon.”

Kristus on ”niin kuolleiden kuin elävienkin Herra” Tämän aseman Hän sai ylösnousemuksessaan. Kristityt, jotka jakavat lunastuksen, ovat uskon ja kasteen kautta osallisia ylösnousseen Herran kunniaa (2. Kor. 5: 14 – 15).

”Kuinka voit tuomita veljesi” osoittaa väärän toiminnan. Jos kristitty tuomitsee toisen kristityn, niin hän joutuu ”Jumalan tuomioistuimen eteen. Tätä tukee seuraava seuraava teksti: ”Niin totta kuin elän, sanoo Herra, jokainen polvi on notkistuva minun edessäni ja jokainen kieli on ylistävä Jumalaa” on muodostettu kahdesta eri kohdasta Jesajan kirjaa (Jes. 49: 18 ja 45: 23). Kristityn tehtävä on polvistua Jumalan edessä ja tunnustettava syntinsä Hänelle, joka on tuomari. Näin ollen kristityn ei pidä tuomita muita kristittyjä, sillä se tehtävä kuuluu Jumalalle. Omat ideamme, etukäteisajatuksemme tai kulttuurimme tavat eivät oikeuta muiden tuomitsemiseen.

Nyt Paavali kehottaa heikon veljen tukemiseen. Hän kiinnittää huomiota, ettemme saa johdattaa veljeämme ”kompastumaan” (sama myös 1. Kor. 8: 9). Hän puhuu konkreettisesti ruoasta. Paavalin mukaan ei ole epäpuhdasta ruokaa (sellaista, jota Vanha testamentti kieltää syömästä). Mutta jos toinen pitää jotain epäpuhtaana, niin hänelle se on epäpuhdasta. Nyt ei pidä antaa väärää kuvaa siitä, että syö epäpuhdasta, sillä heikompi veli voi ymmärtää syötävän olevan epäpuhdasta. Jos kristitty syö

jotakin, mitä toinen pitää epäpuhtaana, niin silloin syöjä ei ”enää ole noudattanut rakkauden vaatimuksia”. ”Älä saata ruoallasi perikatoon sitä, jonka vuoksi Kristus on kuollut.” Joskus on parempi noudattaa (juutalaisia) ruokasääntöjä ankarasti, vaikka tietääkin, etteivät ne enää sellaisenaan ole voimassa. Varomaton esimerkki voi saattaa heikomman veljen erilaisten epäilyjen valtaan.

”Älkää antako aihetta pilkata sitä hyvää, minkä olette saaneet.” Kristitty on saanut vapauden, mutta sitä vapautta on käytettävä vastuullisesti. Vastuuton käyttäytyminen voi saada huonon maineen.

Jumalan valtakunta on ”vanhurskautta, rauhaa ja iloa, jotka Pyhä Henki antaa”. Siihen ei siis kuulu ”vapaus ruokasäännöistä”, vaan kristitty on vapaa vastaamaan Pyhän Hengen kehotuksiin. Vapaus, rauha ja ilo ovat Jumalan valtakunnan olotila kristitylle.

Päivän evankeliumi

(Matt. 12: 14 – 16, 22 – 30)

”Siihen aikaan fariseukset ryhtyivät suunnittelemaan, miten saisivat Jeesuksen raivatuksi pois tieltä. Kun Jeesus sai tietää tästä, hän lähti sieltä. Hänen perässään kulki paljon väkeä, ja hän paransi kaikki sairaat. Hän kuitenkin varoitti heitä puhumasta hänestä julkisesti. Sitten Jeesuksen luo tuotiin sokea ja mykkä mies, jota vaivasi paha henki. Jeesus paransi hänet, niin että mies puhui ja näki. Kaikki olivat ihmeissään ja kyselivät: ”Entäpä jos tämä on Daavidin Poika?” Mutta kun fariseukset kuulivat sen, he sanoivat: ”Itsensä Belsebulin, pääpaholaisen, avulla hän pahoja henkiä karkottaa.” Jeesus tiesi heidän ajatuksensa ja sanoi heille: ”Jokainen valtakunta, joka jakautuu ja taistelee itseään vastaan, tuhoutuu, eikä myöskään kaupunki tai perhe kestä, jos sitä repivät riidat. Jos Saatana ajaa ulos Saatanan, silloin se on noussut itseään vastaan. Kuinka sen valtakunta silloin voi pysyä koossa? Jos minä karkotan pahoja henkiä Belsebulin avulla, kenen avulla sitten teikäläiset niitä karkottavat? Heistä te saatte itsellenne tuomarit. Mutta jos minä karkotan pahoja henkiä Jumalan Hengen voimalla, silloinhan Jumalan valtakunta on jo tullut teidän luoksenne. ”Kuinka kukaan voi tunkeutua väkevän miehen taloon ja ryöstää hänen tavaroitaan, ellei ensin sido häntä? Vasta sitten hän voi ryöstää talon ja tavarat. Joka ei ole minun puolellani, on minua vastaan, ja joka ei yhdessä minun kanssani kokoa, se hajottaa.”

Edellisessä kertomuksessa Jeesus oli parantanut sapattina miehen, jonka käsi oli surkastunut. Vaikka Jeesus oli perustellut, miksi Hän toimi sapattina, fariseukset eivät hyväksyneet Hänen toimintaansa. Meidän tämän päiväisen tekstimme ensimmäinen lause kertoo fariseusten suunnittelevan, ”miten saisivat Jeesuksen raivatuksi pois tieltä.” Markuksen evankeliumi, joka on todennäköisesti vanhin

kirjoitettu todiste asiasta, ei kuitenkaan painota fariseusten osuutta Jeesuksen tuomitsemisessa. Ongelman muodostaa myös se, kuinka paljon fariseukset yleensä osallistuivat suuren neuvoston kokouksiin ja oliko heitä kutsuttu mukaan yölliseen kokoukseen Jeesuksen tuomitsemiseksi. Evankeliumit mainitsevat ylipapit, kansan vanhimmat ja lainoppineet. Tämä ei kuitenkaan kokonaan poista fariseuksia Jeesuksen tuomitsijoiden joukosta sillä vanhimpien ja kirjanoppineiden joukossa on voinut olla fariseuksia.

Jeesuksen saatua tietää fariseusten suunnitelmasta, Hän väistyy. Jeesus tunnettiin parantajana: ”hän paransi kaikki sairaat”. Jeesus kuitenkin haluaa pysytellä vielä tuntemattomana, sillä vielä ei ollut ristinkuoleman aika. Tämä myös osoittaa, että ei ole Jumalan tahdon mukaista tahallisesti antautua vaaraan. Jeesus ei myöskään tahtonut kärjistää tilannetta. Hänen perimmäinen tarkoituksensa oli tuoda pelastussanoma kaikille, myös fariseuksille.

”Jeesuksen luo tuotiin sokea ja mykkä mies, jota vaivasi paha henki.” Sama kertomus on myös Markuksella (3: 20 – 30) ja Luukkaalla (11: 14 – 23). Juutalaisessa ajattelussa sairauden voi aiheuttaa myös synti tai paha henki. Tässä tapauksessa evankeliumi ilmoittaa sairauden aiheuttajaksi pahan hengen. Jeesus paransi miehen. Tämä sai ihmiset pohtimaan: ”Entäpä jos tämä on Daavidin Poika?”

Kertomus voidaan ymmärtää myös sillä tavoin, että paha henki esti miestä näkemästä totuutta ja olemaan puhumatta totuudesta. Tällöin parantava toiminta on se, että kyseinen henkilö saa hengellisen näkö- ja puhekyvyn. Kohdatessamme Jumalan kieltäviä ihmisiä ehkä kyseessä onkin hengellinen sokeus ja mykkyys? Miten me voimme toimia sillä tavoin, että Jumala parantaisi tällaisen ihmisen?

Tällöin Jeesuksen vastustajat totesivat, että Jeesus toimii Belsebulin avulla. Matteus kertoo vastustajien olleen fariseuksia, Markus taas kutsuu heitä lainopettajiksi. Luukas käyttää vastustajista sanaa ”muutamat”. Osa lainopettajista oli fariseuksia. Matteuksen evankeliumin kirjoittamisen aikana fariseukset saavuttivat johtoaseman juutalaisuudessa. Temppli oli hävitetty ja saddukeusten merkitys hävinnyt. Nyt fariseukset olivat kristittyjen ”päävastustajia” Palestiinassa. Tämä on voinut vaikuttaa evankelista Matteuksen sanavalintoihin hänen kirjoittaessaan evankeliumia. Fariseukset, sanoessaan, että Jeesus toimi Belsebulin avulla, kuitenkin todistivat Hänen tehneen ihmeitä.

Belsebulilla tarkoitetaan filistealaisten epäjumalaa, josta Vanhassa testamentissa käytettiin nimeä Baal (vrt. 2. Kun. 1: 2 - 16, Baal-Sebub). Uudessa testamentissa sillä tarkoitetaan Saatanaa, pahojen henkien johtajaa.

Se, mitä ihmeessä tapahtuu, on epäselvää. Ne voivat tuoda siunausta tai kirousta. Fariseukset tulivat Jeesuksen suorittamien ihmeiden kohdalla käsitykseen, että ne eivät voi tuoda siunausta, sillä ne rikkoivat lakia. Ihmeiden epäselvyyden vuoksi myös varhainen kirkko luopui käyttämästä niitä teologisena perusteluna.

”Jokainen valtakunta, joka jakautuu ja taistelee itseään vastaan, tuhoutuu” on poliittinen tosiasia. Todellisen voiman tuo yhtenäisyys, samanmielisyys. Saatanan todellisuutta selitetään ajatuksena hänen valtakunnastaan, joka taistelee Jumalan valtakuntaa vastaan. Saatana sanana käännetään suomeksi vastustaja tai vihollinen. Lopullinen voitto on Jumalan valtakunnalla, mutta se joutuu maksamaan siitä suuren hinnan. Kun Jeesus toimii karkottamalla pahan hengen, on Hänen väitteensä tässä yhteydessä tosi.

”Kenen avulla sitten teikäläiset niitä karkottavat?” on terävä sivallus fariseuksille, sillä he eivät suorita tällaisia parantamisia. ”Jumalan valtakunta” on evankeliumeissa harvinaisempi ilmaus, yleensä käytetään ilmaisua ”taivasten valtakunta”. ”On jo tullut teidän luoksenne” kuvaa jo tapahtunutta asiaa, Jeesuksen toiminta on tuonut Jumalan valtakunnan keskuuteemme. Tästä todistaa se, että Jeesus karkottaa ”pahoja henkiä Jumalan Hengen voimalla”.

Kirkkoisät tulkitsevat, että puhe ”tunkeutumisesta väkevän miehen taloon, hänen tavaroidensa ryöstäminen ja väkevän miehen sitominen”, tarkoittaa Kristuksen maailmaan tuloa. Tämä maailma oli Saatanan vallassa ja nyt Kristus kuolemallaan ja ylösnousemisellaan antaa tälle maailmalle mahdollisuuden olla vapaa Saatana.

”Joka ei ole minun puolellani, on minua vastaan.” löytyy myös Markukselta (9: 40) ja Luukkaalta (9: 50). Se on todennäköisesti varhaisen kirkon kokemus. Saatanan tehtävänä on hajottaa, Jeesuksen tehtävänä koota. Saatana tuo pahuuden maailmaan, Jeesus hyvyyden. Jeesus johtaa ihmisiä kohti Jumalan valtakuntaa, Saatana koettaa johtaa ihmisiä pois Jumalan valtakunnasta. Jeesus ei toimi Saatanan kanssa, sillä tämä on Jeesuksen vastustaja.